

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۳ اسفند ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - معرفی آقای تدین بسمت وزارت خواربار
- ۳ - بیانات آقای وزیر خواربار راجع به قضیه پنبه
- ۴ - اعلام اسامی بقیه اعضا منتخبه جهت دیوان محاسبات
- ۵ - طرح و تصویب لایحه مربوط به حفاظت پشته‌ها اسکنااس
- ۶ - طرح لایحه واگذاری ۱۲ فروند طیاره به وزارت پست و تلگراف
- ۷ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس یکساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز سه شنبه ۱۱ اسفند ماه را آقای (طوسی) منشی قیامت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
 صورت مجلس تصویب شد . آقای نخست وزیر فرمایشی دارید؟
[۲ - معرفی آقای تدین بسمت وزارت خواربار]
 نخست وزیر - چون امر خواربار و اصلاحات وزارت خواربار مورد توجه کامل دولت است و لازم بود یک نفر شخص لایق و کافی آنجا را عهده دار شود آقای تدین وزیر مشاور را بسمت وزیر خواربار معرفی میکنم (صحیح است - بسیار خوب . بسیار خوب)

[۳ - بیانات آقای وزیر خواربار راجع به قضیه پنبه]

وزیر خواربار (تدین) - بنده از حسن توجه نمایندگان محترم که اکثرشان رفقای قدیمی بنده هستند حقیقه تشکر میکنم و این موضوع که به بنده محول شده است آقایان تصدیق میفرمایند که يك موضوع ساده ای نیست (صحیح است) موضوع خیلی دشواری است ولی در عین این حال چون در این موقع مهم نخواستم و شایسته ندانستم که تن از زیر بار این کار خارج کنم و همیشه معتقد بوده ام که در هر موضوعی باندازه ای که بتوانم خدمت به مملکت بکنم و علاقه بمقام

عین مذاکرات مشروح یکصد و سی و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه : آقایان : شجاع - اکبر - جلائی - فاطمی ؛
 غائبین بی اجازه : آقایان : مسعودی خراسانی - مرآت اسفندیاری - تولیت - شه دوست - مهدوی - نواب یزدی - ارگانی - مشیردوانی - چایچی - امیر ابراهیمی - نیکپور - دهستانی - آصف - صادق وزیری - فتوحی - کامل - ماکو - نصر تیان - بوداغبان .

هیچوقت نداشته و علاقه بمملکت داشته ام و اوضاع و احوال پوشیده نیست بنابراین خلاصه میکنم عریضه را اولاً با امیدواری خدا و ثانیاً با اعتماد بحسن توجه آقایان و کمک و مساعدت معنوی امیدوار هستم آنچه که مقدر باشد با نظر کلی و بی غرضی انجام دهم و موفق شوم (نمایندگان - انشاء الله) حالا از موقع استفاده میکنم چون در جلسه گذشته يك سبوالی آقای روحی کرده بودند راجع به پنبه نتیجه آنرا بطور اجمال میخواهم بعرض آقایان برسانم و در ضمن این نکته را هم متذکر شوم که سبوالی که بطور رسمی از طرف نمایندگان محترم میشود اثر خاصی دارد . خلاصه تحقیقات این دو سه روزه بنده این است که يك شرکت نسبی است بنام شرکت نسبی ملک و برادران که شرکت مجاز پشم و پوست بوده است بعد از قضایای شهر یور گذشته شرحی بمقام نخست وزیر وقت مینویسد و میگوید که بازار پشم در ایران کساد شده است و زمینیه در ترکیه دارد . دولت مساعدت بکند که از طرف سفارت انگلیس اجازه داده شود که مقداری پشم به آنجا برود . این مقدمه است . از طرف مقام نخست وزیر هم دستور داده می شود که رسیدگی بکنند ، کمک بکنند ، مساعدت بکنند که آیا ممکن است پروانه داده شود یا نه . این جریان همینطور ادامه پیدا میکند تا اینکه در يك تاریخی موفق می شود این شخص و باو اجازه میدهند که عجلتاً ۳۰۰ تن پنبه (تهرانی - چه تاریخی آقا ؟) در همین ماه گذشته در کابینه گذشته بوده است . سیصد تن پنبه باو میدهند که با اطلاع اداره کل پنبه به کارخانجات مربوطه بفروشد (بعضی از نمایندگان - عوض پشم ؟) بلی پنبه در ازای پشم (خنده نمایندگان) اجازه بفرمائید خلاصه این است در این اثناء پرونده مربوطه این ابلاغات از میز اداره کل پنبه مفقود میشود (بعضی از نمایندگان - پرونده ؟) بلی پرونده مفقود شده است . در اثر مذاکراتی که در جلسه گذشته شد یک نفر مؤمن خیر اندیش بنام نیکخواه با مضای مجهول مراسله ای بمدعی العموم دادستان دیوان کیفر مینویسد و

این پرونده را ضمیمه میکند و میفرستد آنجا (خنده نمایندگان) بعد از رسیدن این پرونده بدست مدعی العموم طبعاً يك تکلیف جدیدی برای ایشان ایجاد میشود و زحمت بنده هم کم شد برای اینکه بنده هم میگشتم عقب آن پرونده . بنابراین بحکم وظیفه ای که بنده دارم و اینکارها که به بنده ارجاع شده است و ایشان هم که موضوع را مورد تعقیب قرار داده است (بعضی از نمایندگان - بسیار خوب است) و امیدوار هستم با حسن اعتمادی که بنده دارم مخصوصاً بشخص دادستان و دیوان کیفر ایشان با کمال بی غرضی این موضوع را تعقیب کنند و نتیجه قطعی البته بعرض مجلس خواهد رسید . منظور این است بطور کلی که حقیقت امر معلوم شود اگر يك اشخاص پاکی متهم واقع شده اند حقیقتاً تبرئه بشوند و اگر چنانچه يك اشخاصی مجرم هستند حقیقتاً مجازات بشوند از هر طبقه ای و هر کس که معلوم شود . این خلاصه ای بود که خواستم بعرض آقایان برسانم و مطلب فعلاً در جریان قضائی و محکمه است .

رئیس - آقای روحی

روحی - با حسن اعتماد کامل بدولت که باین سرعت این امر را انجام داده است بنام خودم سپاسگزارم (صحیح است) و واقعاً بایستی متشکر بود که دولت باین سرعت انجام داده است . باز هم بنده عریضی اینجا خواهم داشت چون باز هم دو نفر دیگر امثال دارد که بعد عرض میکنم و امیدوارم که دولت جدیت بکند که حقیقتاً مطلب روشن شود ما میخواستیم بحسابهای ۲۰ ساله برسیم متأسفانه باید برسیم بحساب این یکی دوساله . بایستی خوی جامعه ایرانی چنانچه بوده است باز هم باشد بایستی مردمان درست در این کارها موفق شوند و خیلی ما امیدواریم که با چشم نیک بین نگاه کنیم . (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - دستور دستور

وزیر پست و تلگراف (انتظام) - میخواهم تقاضا کنم اگر موافقت بفرمایند لایحه خرید ۱۲ فروند طیاره جزو

دستور بشود (صحیح است)

۴ - اعلام اسامی بقیه اعضاء منتخبه جهت دیوان محاسبات

رئیس - استخراج آراء آقایان راجع بدیوان محاسبات حاضر شده است باطلاع آقایان میرسد .

طوسی - نتیجه آراء متخذه در جلسه ۱۱ اسفند راجع بهشت نفر کسری اعضاء دیوان محاسبات بترتیبی است که در زیر بعرض میرسد :

عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۲ عده آراء مأخوذه ۸۳
حائزین اکثریت آقایان :

- ۱ - حسن مشیری ۶۰ رأی ۲ - وارسته ۵۹ رأی
- ۳ - نصر الله صبا ۵۹ رأی ۴ - ابوالحسن مستوفی ۵۶ رأی
- ۵ - فرخ صبا ۵۵ رأی ۶ - صهبا ۵۴ رأی ۷ - صلحی
- ۵۲ رأی ۸ - رخشانی ۴۹ رأی .

رئیس - البته خاطر آقایان مسبوق است راجع بمسئله پشتوانه اسکناس . . . .

طباطبائی - بنده عرض داشتم آقا قبل از این راپرتی که خوانده شده اجازه خواستم . این که دیگر مطرح نیست تذکری داشتم .

رئیس - بفرمائید .

طباطبائی - حالا که این گزارش خوانده شد و اعضاء دیوان محاسبات انتخاب شد خواستم تذکر بدهم خواهش میکنم که آقا دیوان محاسبات علاوه بر وظایفی که دارد وظایف قانونی خودش را هم جداً باید عمل کند (یکی از نمایندگان - قانون باید اصلاح بشود) من باب مثل عرض میکنم و نظری ندارم ملاحظه بفرمائید در وزارت خانه يك عده معاونین انتخاب شده اند از چند ماه قبلی چندین ماه قبل بنده نمیدانم چطور است آقا ؟ معاونان انتخاب کرده اند دیگر اینقدر تردید در امور در قانون برای چه ؟ معاون اگر معاون است باید بیاید توی مجلس معرفی بشود اگر معرفی نشود چطور حقوق دارد و اگر حقوق دارد پس چطور دیوان محاسبات ساکت است این را بعنوان مثل عرض کردم از اینها خیلی زیاد است .

وزیر بهداشتی (اردلان) برای اطلاع خاطر آقایان نمایندگان محترم خواستم عرض کنم که قانون دیوان محاسبات در وزارت دارائی مطرح بود و لایحه جدیدی هم تهیه شده بود چون مصادف شد با ورود رئیس کل مالیه خواستیم با ایشان هم در این باب صحبت بشود بعداً به مجلس شورای ملی تقدیم شود . از این بابت رفع نگرانی شده تمنا میکنم همانطوری که فرمودند اول لایحه پشتوانه اسکناس و بعد هم لایحه دارو که فوریت آن در مجلس تصویب شده و فوق العاده مهم است امروز جزء دستور شود . (بعضی از نمایندگان - پشتوانه اسکناس)

۵ - طرح و تصویب لایحه مربوط به حفاظت پشتوانه اسکناس

رئیس - البته خواطر آقایان مسبوق است که راجع به پشتوانه اسکناس شور اولش شد و به کمیسیون رفت حالا گزارش آن کمیسیون بعرض آقایان میرسد :

کمیسیون قوانین دارائی گزارش شور دوم کمیسیون راجع بحفاظت پشتوانه فلزی اسکناس را که بر حسب تقاضای مخیر کمیسیون برای تجدید نظر بکمیسیون ارجاع شده بود با حضور آقای وزیر دارائی مطرح نموده و بالاخره لایحه را به ترتیب زیر اصلاح نموده اینک گزارش آن برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم میشود :

ماده اول - ماده دهم قانون ۲۲ اسفند ۱۳۱۰ باین طریق اصلاح میشود :

ماده ۱۰ - بمنظور حفاظت پشتوانه اسکناس تا اعاده اوضاع اقتصادی پرداخت زر و سیم مسکوک و غیر مسکوک و جواهرات در مقابل اسکناس های منتشره ممنوع است .

رئیس - در ماده اول فرمایشی دارید ؟

تهرانچی - بنده در ماده اول عرض داشتم عرض کنم که بنده با اصل این ماده موافقم ولی يك موضوعاتی هست که بعضی از آقایان هم تذکر دادند که مربوط به دادن نقره در مقابل اسکناس است و بعضی عمل هائی هم شده است از قرار معلوم پرونده هائی هم دارد این موضوع و آن اینست که بعضی از اشخاص که نقره مسکوک حمل میکردند

از شهری بشهری دیگر در بین راه از آنها گرفته شده است و با آنها در مقابل اسکناس داده شده است یکی دو فقره از آنها هم الان هست ولی چون شخصیت بمیان میاید نمیخواهم اسم ببرم ولی هست به بدمه میگفتند که دوهزار تومان فقره حمل میگردند از گرگان و این را مأمورین میگیرند از بین راه البته قبل از شهر پور گذشته بوده است و این را میگیرند مأمورین بین راه و تحویل بانک میدهند و باو اسکناس میدهند او هم ادعا میکند همین موضوع را پس میبرد به محکمه رجوع میکند و هنوز هم البته چون سابق نمیتوانست تعقیب بکند و عرض حال را که میماند این البته غیر از کسی است که میگوید بیاید بما قران بدهید این اشخاص قرانهای خودشان را بطوریکه الان هم در بازار هم هست و در زمان سابق هم بود حمل میکرده اند البته بانک نباید که حتماً از او بگیرد و باو اسکناس بدهد این را بنده میخواستم که توضیح بدهند که این موضوع مربوط باین لایحه نیست البته اگر این توضیح داده شود آوقت دیگر بنده مخالفتی نخواهم کرد.

مخبر (اعتبار) - موضوعی که آقای تهرانچی فرمودند در جریان است حالا اگر هم هست بین خودشان است بعد فرمودند که این شخص عرض حال داده است به محاکمات قضائی و قضیه هم در آنجا مورد توجه و مطرح است. تصمیمی که از محکمه بیرون بیاید برای همه و دولت معتبر خواهد بود. موردی که قانون میگوید یک مورد خاصی است که چون جنک است و وضعیت دنیا عادی نیست ما این قانون را موقتاً تصویب میکنیم و این بنظر بنده اشکالی ندارد (صحیح است)

رئیس - آقای مؤید احمدی فرمایشی دارید؟

مؤید احمدی - خیر

تهرانچی - اجازه میفرمائید؟ بنده یک عرضی دارم

رئیس - بفرمائید

تهرانچی - عرض کنم این توضیحی که آقای مخبر

در این قسمت فرمودند که هرچه محکمه تصمیم بگیرد اجرا

بصورت يك تبصره پیشنهاد کرده بودم که ضمیمه ماده واحده ای که دولت به مجلس تقدیم کرده بود بشود. در کمیسیون تبصره بصورت ماده دوم در آمده و کمیسیون يك تبصره هم بآن الحاق کرده. بنده لازم میدانم در اطراف این ماده که تبصره بوده و بصورت ماده دوم در آمده است توضیحاتی بعرض مجلس برسانم

بنده و آقای مؤید احمدی که عضو هیئت نظارت هستیم ناچار بودیم يك مشکلی که پیش آمد کرده بود بعرض مجلس شورای ماسی برسانیم. يك روزی از هیئت نظارت نقاضا شد که مسکوکات بی عیب خارجی پشتوانه اسکناس را با مقداری شمش طلا که در برتوریا تحویل ایران خواهد شد تبدیل بکنند. ما این تقاضا را پذیرفتیم و رد کردیم و این را بعنوان اینکه اولاً ما هیئت نظارت و بانک حق مکاتبه مستقیم بانمایندگان خارجی را نداریم آنهم در يك همچو موضوع اساسی مهم و اقتصادی نمیتوانیم مداخله بکنیم ثانیاً چرا این جزئیات و اسرار بروز داده میشود از طرف اولیاء و متصدیان امور بانک که از ما تقاضا میکنند با تعیین مقدار آن امری است علیحده. ثالثاً ما هیچ حقی نداریم که این تقاضائی را که از ما میکنند بپذیریم. ما عضو هیئت نظارت حفظ اندوخته هستیم اسم این هیئت هم این است نه هیئت نظارت فروش یا تعویض یا تبدیل پشتوانه (صحیح است) باین جهت ما این تقاضا را جداً رد کردیم. اما از طرف بانک گفته شد که با دولت مذاکره شده است و آقای نخست وزیر موافقت کرده این عمل انجام بگیرد در این صورت باز هم هیئت قبول نکرد يك جواب صریحی به این تقاضا داده شود و جوابی که داده شد این بود که این مسکوکات و جواهرات و طلاها و شمش ها و جواهرات پشتوانه ۳۵۰۰ میلیون ریال اسکناس است که قبل از ۲۸ آبان منتشر شده است و مقصود این است که ما حق دخالت در این امر نداریم و این مسکوکات جزو حساب را کد آن ۳۵۰۰ میلیون ریال است و در ذیل کاغذمان نوشتیم در صورتیکه شمش در تهران معادل آن تحویل شود ممکن است داده شود. این

موضوع را بنده و آقای مؤید احمدی ناچار بودیم باطلاع و عرض مجلس برسانیم که اگر مجلس اجازه داد بکنیم (طباطبائی پس چرا نوشتید ممکن است) ما نوشتیم ممکن است و روی همین اصل فردای آن روز برض همه آقایان رساندیم که يك همچو تقاضائی از ما شده است در صورتیکه مجلس اجازه بدهد ما این کار را خواهیم کرد و بنده شخصاً با تحویل دادن هم مخالف بودم و الا آن هم مخالف هستیم و شخصاً معتقدم که اگر در تهران هم تحویل بدهند صلاح نیست

سمعی - صورت جلسه را گویا امضاء کرده اید

فراقی - بنده منشی هستم و صورت جلسات را همیشه امضاء میکنم و آقای مؤید احمدی هم امضاء فرموده اند و آقایانی هم که تقاضا کرده بودند که این تبدیل بعمل بیاید خودشان هم منصرف شده اند و دیگر تقاضائی از بانک نکردند نه دیگر حاضر شدند تهران تحویل بدهند و نه دیگر تعقیب کردند این موضوع را. اما سایرین هنوز دست از تعقیب برنداشته اند و فرمودند که اگر این تبصره تصویب شود کسی نخواهد رنجید و نیائی هم بهم نخواهد خورد. يك موضوع دیگر خواستم بعرض برسانم که از نقطه نظر اقتصاد هم بصره ما نیست که این عمل انجام شود. چرا؟ برای اینکه مبادله طلا که ما با خارج میکنیم مخصوصاً با دولت بریتانیا میکنیم قیمتش تضمین و تثبیت شده است. در همان پیمان مالی که آقایان مسبوق هستند در آنجا نوشته شده است که هر انس طلا ۱.۶۸ شیلینگ با قیمت ثابت همیشه مبادله میشود پس هر وقت ما ۱۶۸ شیلینگ بدولت بریتانیا نشان دادیم و تحویل دادیم بما يك انس طلا خواهد داد این قرار داد ثابت ما است و يك انس طلا ۳۲۴ گرم است. روی این زمینیه که حساب کنیم يك لیره طلائی انگلیسی که ۷ گرم و ۳۲۳ هزارم گرم وزن دارد قیمتش میشود تقریباً ۲۷ تومان یعنی در مبادله با آنها اینطور میشود که ما يك لیره انگلیسی را میخریم از آنها به ۲۷ تومان؛ پس لیره انگلیسی را که ما با آنها مبادله میکنیم به ۲۷ تومان چطور با آنها بدهیم که در بازار آزاد ما بفروشند به ۶۵ تومان چرا این استفاده و

ما به التفاوت و فایده ما خود بانک و دولت ایران نکند (صحیح است). ممکن است بعضی بگویند این مسکوکات با شمش طلای موجود در تهران مبادله میشود و تفاوت بهائی ندارد. ولی باید توجه کرد که ما فعلاً دارای بیش از ده میلیون پوند هستیم و طبق پیمان مالی ایران و انگلیس دولت بریتانیا ملتزم شده و تعهد کرده اند آنچه ما لیره داریم روی اصل هر انس طلا به ۱۶۸ شیلینگ با طلا مبادله کنند پس ما مالاً و خواهی نخواهی صاحب طلا خواهیم بود و هستیم و از این حیث نگرانی نیست چه در داخله باشد یا خارجه و پشتوانه اسکناس ما محکم بوده و میباشد. بحساب دولت و بحساب رسمی هر يك لیره طلای انگلیسی در حدود ۲۷ تومان ارزش دارد و این بهای بین المللی است ولی در بازار ایران فعلاً ۶۵ تومان بفروش میرسد. اگر خود بانک یا دولت ایران این لیره های طلا را بنفس خود بفروشد و از ما به التفاوت استفاده کند بهتر است. باین جهت هم بنده صلاح نمیدانم مسکوکات بدیگری واگذار شود و مقتضی میدانم تبصره الحاقی حذف شود.

تهرانچی - بنده هم مخالفم اگر موافقی هست...

سخنر (اعتبار) - مطلب همانطور است که آقای نراقی توضیح فرمودند البته ماده را که دولت پیشنهاد کرده بود همان ماده اول بود. ماده دوم ماده ای بود که از طرف آقای نراقی پیشنهاد شده بود و کمیسیون دارائی هم آنرا قبول کرده بودند در جلسه ای که این موضوع مطرح شد و مذاکرات زیادی شد بالاخره باین نتیجه رسیدیم که به کمیسیون ببریم دومرتبه در آنجا با حضور دولت مذاکراتی بشود و يك تصمیمی گرفته شود. البته این را که بنده اینجا تقاضا کردم روی يك سوابقی بود که آن سوابق را هم باز خود آقای نراقی توضیح دادند و آن سوابق را هم غالب آقایان مسبوق هستند و تشریف برده اند به بانک و آن پرونده و مذاکرات را دیده اند آقایان هیئت نظارت پشتوانه اسکناس حالا این حق را داشته اند یا نداشته اند و این امر در حدود اختیارات قانونی آنها بوده است یا نبوده است این را نمیدانم (بعضی از نمایندگان - نبوده

است) ولی در هر صورت در آنجا در هیئت نظارت موافقت کرده اند که اگر شمش طلا در تهران تحویل بشود این مانعی ندارد (نراقی - نوشته شده است ممکن است) و اما اینکه از ممکن است این بیرون بیاید که ما بیائیم به مجلس بگوئیم و استیزان و استجازه بکنیم بنده این را نتوانستم تشخیص بدهم برای اینکه ما میگوئیم ما این معامله را میکنیم بشرط این کار. ممکن است یعنی ما این کار را میکنیم بشرطی که فلان معامله را شما انجام بدهید. وقتی که آن طرف نوشت که من فلان عمل را انجام میدهم این کار قبول شده است. حالا اگر معنی ممکن است را اینطور که بنده فکر میکنم آقایان هم فکر کنند یعنی وقتی که شرط هیئت نظارت پشتوانه اسکناس را طرف قبول کرد و نوشت من این پیشنهاد شما را قبول میکنم آنوقت تعهد انجام میگیرد (امیر تیمور - از نظر حقوقی تعهد نمیشود) همانطور که عرض کردم ممکن است این نظر است که میگوید بشرطیکه طلا را در تهران بدهید یعنی وقتی که طلا را در تهران دادید ما این کار را میکنیم. این جریان پرونده هیئت نظارت است و مخصوصاً ما در آنجا دیدیم که رئیس هیئت نظارت يك مراسله ای مینویسد بر رئیس بانک ملی که شما جریان هیئت نظارت را بنویسید در مقابل تقاضائی که شده و بعد هم مینویسد با این شرط ممکن است موافقت کرد.

طباطبائی - موافقت کرده اند.

تهرانچی - خیر نکرده اند.

طباطبائی - موافقت کرده اند دوسیه حاضر است.

اعتبار - حالا ملاحظه بفرمائید دولت و کمیسیون دارائی در مقابل يك همچو جریانی واقع شده است از طرفی هم کمیسیون دارائی فکر کرد که از خود نفس عمل آیا واقعاً ضرری متوجه میشود یا نمیشود و این سوابق هم هست. آقای نراقی هم خودشان يك پیشنهاد دیگری تهیه کرده بودند که تبصره را اصلاح کند و آنرا به کمیسیون آورده بودند که خلاصه مفادش این بود که اگر شمش را در تهران بماند بدهند این مبادله مانعی ندارد يك همچو پیشنهادی هم آقای نراقی بکمیسیون

دادند و در کمیسیون دارائی مذاکره شد که چون مسکو کی که در بانک ملی هست منحصرأ مسکوک رایج نیست و در جزء جواهرات سلطنتی مقداری مسکوکات قدیمه موجود بود که از نظر تاریخی بودن اهمیت دارند و شاید ارزش آن چند برابر قیمت طلای اواست کمیسیون دارائی فکر کرد که بهتر این است که ما این قضیه را محدود کنیم به همان اندازه ای که هیئت نظارت پشتوانه اسکناس موافقت کرده است و با همان مقدار کمیسیون موافقت بکنند که آن قسمتهای دیگر مورد توجه واقع نشود یعنی تصور نشود که آنها هم هست و محدود شود به همان مقدار مسکو کی که هست و از حیث وزن هم مردم و هم مجلس شورای ملی بدانند که مقداری را که ما عوض میکنیم چه مقدار است و بجای آن هم شمش طلا در تهران میگیریم. اینجا گفته شد که از حیث تفاوت قیمت ممکن است ما زیان ببریم این موضوع هم بنظر بنده اگر توجه بفرمائید اینطور نیست آن روز هم که رئیس کل مالیه آقای دکتر میلیسپو آمدند این موضوع بحث شد و آقایان دیگر هم تشریف داشتند در این موضوع بحث هم شد مخصوصاً ما نوشتیم اینجا در صورت تحویل شمش زر ناب هم وزن آن وقتی که گفتیم زر ناب هم وزن آن در مقابلش تحویل بگیریم دیگر ماضرر نمیکنیم زیرا در مقابلش اینجا طلا میگیریم و اینکه آقای نراقی فرمودند که از این معامله که آنها میخواستند بکنند منصرف شدند حالا این قسمت را که منصرف شدند یا نشدند بنده نمیدانم فقط چیزی را که کمیسیون توجه نمود بان این بود که يك هیئت نظارتی آمده اند و يك همچو تعهدی مکرده اند دولت هم روی آن تعهد مطالعاتی کرده است و يك مراسلاتی مبادله شده است و بعد هم مطابق حسابی که ما میکنیم زیان و ضرری نمیکنیم از این جهت ما روی این اساس موافقت کردیم حالا بسته بنظر مجلس شورای ملی است در صورتیکه این تبصره را لازم نمیدانند رأی نمیدهند و بجزیره از بین میرود.

رئیس - آقای تهرانچی.

تهرانچی - بنده در این قسمت عرایض خودم را در جلسه که مطرح بود مفصل عرض کردم حالا در قسمت اینکه این تعویض با زر ناب بشود این تفاوت ممکن است حاصل بشود و آن این است اگر خاطر آقایان باشد در جنگ بین المللی مقدار زیادی لیره عثمانی و لیره های انگلیسی به این مملکت وارد شد و قیمت آن آمد تا بیست و پنجقران یعنی بیست و پنج ریال فعلی بنده خاطر دارم در همان ایام دولت روسیه وقت اگر آقایان در نظر داشته باشند دلرای يك امتیازی بود در زمان مظفرالدین شاه مرحوم که پنج قرانی سکه بزند و يك مقداری چند میلیون که نمیدانم چقدر بود عرض کنم آن پول را آوردند به تهران و آنوقت يك طرف دیگر که لیره را میداد که ضررش چقدر بود در مقابلش بیست و پنج قران پول نقره میگرفت و خرج میکرد در صورتیکه نتایج آن موقع را در نظر بگیریم می بینیم که يك لیره با پنجاه ریال عوض میشد اما چون در ایران آنهایی که لیره را مصرف میکردند دارای مسکو کی نبودند به نصف قیمت خرج میشد و آنوقت دولت روسیه که دارای مسکو کی بود مسکو کش به قیمت نقره در ایران مصرف میشد (نمیدانم توانستم مطلب خودم را خوب ادا کنم یا خیر) منظورم این است که برای آن کسی که دارای مسکوک بود استفاده کرد و آنهایی که نداشتند ضرر دادند و طلاشان که وزنش چقدر بوده قیمت بیست و پنج ریال فروخته شد این امر البته برای مملکت دیگر هم ممکن است پیش بیاید و برای مملکت ایران هم ممکن است پیش بیاید که محتاج بيك مسکو کی باشد که در دنیا شهرت داشته باشد چون لیره انگلیسی و لیره عثمانی يك شهرت خاصی دارد در تمام ممالک دنیا و آنوقت اگر يك وقت مصرفی لازم داشت حق هم ندارد سکه دولت دیگری را ضرب کند و اگر مملکت محتاج شد که يك مقداری مسکوک طلا در بیروت یا فلسطین یا جای دیگر مصرف کند ما که سکه خودمان را نمیتوانیم ببریم برای اینکه آنجا ها شهرت ندارد اما این سکه ها شهرت دارد مثل اینکه در جنگ بین المللی

سکه های ممالک دیگر در ایران نیامد برای اینکه شهرت نداشت اما لیره عثمانی و انگلیسی آمد چون شهرت داشت و اگر ما حالا این سکه ها را عوض کنیم دیگر دارای يك سکه که در دنیا مشهور باشد نخواهیم بود و آنوقت مجبور میشویم که اصل طلا را ببریم به کمتر از آن قیمت یا نقره را به کمتر از آن قیمت ببریم و آنوقت برای ما هم مقصور نخواهد بود که لیره را سکه بزنیم برای اینکه همچو امتیازی نه دولت انگلستان نه دولت دیگری بماند نخواهند داد که ما همچو حقی داشته باشیم و بنابراین باید ما همیشه این احتیاج را در نظر بگیریم و من تعجب دارم از آن مقامی که این تقاضا را دارد برای اینکه اگر منظور در فروش بازار است خود بانک ملی يك شرحی به روزنامه ها داده بود که فروش شمش یا طلای تیزابی به مقدار لیره عیناً قیمتش با لیره امروز یکی است پس اگر چنین کاری بکنید - قیمت طلا ممکن است پائین بیاید و لازم هم نیست به اینکه حتما این مسکوک لیره عثمانی یا ده مناتی یا لیره انگلیسی باشد برای اینکه این مسکوک نیست که ما بگوئیم بقیمت طلای خودش قیمت دارد پس بنده با این دلائلی که عرض کردم اصلاً این تعویض موضوع ندارد و اگر در ذخیره مملکت باشد يك وقتی ببرد مملکت خواهد خورد گذشته اینکه در تبصره میگوید بارزبان در ایران تحویل میشود و آنوقت نمی گوید با وعده هم ممکن است و بنده میخواستم این مطلب هم توضیح داده شود یا در تبصره قید شود چنانچه آقای نراقی هم در توضیحات خودشان فرمودند که آنرا رد و بدل شود و اگر آقایان موافقت فرمایند باینکه اول تحویل بدهند و بعد بگیرند بهتر است در هر حال این رد و بدل باید در آن واجد بشود نه اینکه اول بگیرند و بعد بدهند یا یکماه دیگر بدهند این بود عرایض بنده

وزیر بهداری - این لایحه را بنده پیشنهاد کردم و همانطور که آقای اعتبار فرمودند ماده اولی بود که دولت پیشنهاد کرد و حالا یواش یواش از آن موضوع اصلی ما

داریم منحرف میشویم این جا این لایحه باین نظر پیشنهاد شد که مجلس شورای ملی رأی بدهد و تمام کشور مطلع شود که پشتوانه اسکناس محفوظ است این يك چیز مهمی است توجه فرمائید ماده اول مقصود این بود همینطور که بنا به مقتضیات آنوقت طلا را مجلس شورای ملی رأی داده بود که نگاه بدارند و ندهند وضعیت نقره هم امروز همانطور شده است یعنی طلا و نقره در مخزن بانک هر دو محفوظ باشد و این يك فکر اساسی است بعد يك پیشنهادی شد اینجا که يك چیز واضحی را گفتند که حق ندارد تغییر و تبدیل بدهد و این يك موضوع واقعی بود و معلوم است که حق ندارد و هیچوقت هم حق نخواهد داشت بدون تصویب مجلس شورای ملی این کار را بکند و حالا يك مطالبی در این زمینه پیش می آید در صورتیکه این يك چیز مهمی نیست یعنی يك طلای زر ناب میدهند و يك نقره را میگیرند و مقصود هم این است که این لیره در بازار بمعرض فروش بیاید و دیگر ترقی نکند و بیاید پائین و این هم نسبت بیک کار های بزرگی که در دنیا میشود خیلی چیز کوچکی است اما حالا صحبت میرود روی پشتوانه و اینها يك سوء انعکاسهایی ممکن است بکند در صورتیکه پشتوانه ما سر جای خودش محفوظ است و این هم چیز مهمی نیست و حالا هم که آقای وزیر مالیه خودشان شریف آورده اند و اگر لازم شد ایشان هم توضیح خواهند داد بنابراین خواهشمندم آقایان هم رأی بدهند و تمام شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - دو فقره پیشنهاد خوانده میشود

پیشنهاد آقای دهستانی

تبصره ماده دو حذف شود

پیشنهاد آقای حمزه تاش

پیشنهاد میکنم - تبصره لایحه پشتوانه اسکناس حذف شود

رئیس - پیشنهاد حذف مورد ندارد در موقعی که رأی به ماده میگیریم تکلیفش معلوم میشود . آقای اعتبار

اعتبار - عرض میکنم پیشنهاد حذف هیچ مورد ندارد و تا بحال هم سابقه نداشته است فقط پیشنهاد تجزیه میشود کرد یعنی ماده دوم را علیحده و تبصره را علی حده و بنده می خواستم این توضیح را به آقای نهر انچی عرض کنم که همینطور که فرمودند آنرا معارضه میشود و این کار هم در تهران میشود و بنده این موضوع را هم میخواهم باز آقایان توجه فرمایند که در این مراسلات و مکاتباتی که شده است بانک ملی قبول کرده اند که این صد هزار لیره مسکو کی که لیره ترك و انگلیس و پنج مناتی روس است پنجاه هزار تای آن بوسیله بانک شاهی و پنجاه هزار تای آن بوسیله بانک ملی در بازار بمعرض فروش گذارده شود نصف این و نصف او بفروشند و اگر هم این عمل مفید واقع شد ادامه میدهند که طلا را بیاورند اینجا و سکه بزنند و بفروشند در اینصورت تصور نمیکنم دیگر جای نگرانی باقی باشد

بعضی از نمایندگان - تجزیه شود

رئیس - آقای موید احمدی پیشنهاد کرده اند که تبصره از ماده مجزی شود . آقای دهستانی هم همینطور پس اول بماده رأی میگیریم بعد به تبصره موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . پیشنهادی آقای معدل کرده اند قرائت میشود

پیشنهاد آقای معدل

جمله به اضافه مسکوکاتی که جنبه تاریخی دارد اضافه شود

مخبر - بنده قبول میکنم

وزیر دارائی - بنده هم موافقت میکنم رأی میگیریم به تبصره با این اصلاحی که قبول شد موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) . تصویب شد

نقابت - آقا يك غلط عبارتی دارد (همه نمایندگان)

رئیس - فرمائید

نقابت - اینجا يك غلط عبارتی دارد عرض میکنم در ماده يك قید شده است بمنظور حفاظت پشتوانه اسکناس تا اعاده

اوضاع اقتصادی باید ذکر شود و اعاده اوضاع عادی اقتصادی این کلمه عادی افتاده است خواهش میکنم موافقت فرمائید این کلمه اضافه شود (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده با تبصره با این اصلاحی که آقای نقابت کردند موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . مذاکرات در کلیات دوم است آقایانیکه موافقت برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

وزیر بهداری - لایحه دارد هم خاطر آقایان مسبق است که به فوریتش رأی گرفته شده

بعضی از نمایندگان - لایحه پست و تلگراف مطرح شود

وزیر بهداری - خود جناب آقای وزیر پست و تلگراف هم موافق هستند که لایحه دارد مطرح شود

رئیس - گزارش کمیسیون های بودجه و بهداری قرائت میشود

کمیسیون بودجه لایحه شماره ۴۷۴۸۲ دولت راجع به دادن ده میلیون ریال اعتبار که از بانک ملی قرض شود برای تأسیس شرکت داروئی را با حضور آقای وزیر بهداری مطرح و تصویب نموده اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینمایم

گزارش کمیسیون بهداری

لایحه شماره ۴۷۴۸۲ دولت شامل دو ماده راجع به تأسیس شرکت داروئی که اعتبار آن در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تصویب گردیده در کمیسیون بهداری مطرح و پس از تبادل نظر کمیسیون با اساس لایحه و عین مواد پیشنهادی دولت موافقت نموده اینک گزارش آن به مجلس شورای ملی تقدیم میگردد

ماده اول - بوزارت بهداری اجازه داده میشود شرکت داروئی کشور را برای خرید و فروش دارو و تنظیم تقسیم آن در کشور تأسیس نماید

اعتبار - يك اصلاحی در این قانون شده است که در ماده اول هر جا کلمه شرکت هست تبدیل میشود به پنگاه

همینطور هم در ماده دوم در سطر دوم و سوم کلمه شرکت را به بنگاه اصلاح بفرمایند زیرا که موضوع شرکتی در کار نخواهد بود یک بنگاه است که وزارت بهداشت تأسیس میکند

رئیس - آقای افشار

افشار - بنده با اصل ماده و با اصل پیشنهاد مخالفتی ندارم و چون از موافقین دولت هستم اگر عریضی اینچنین میشود روی مخالفت با دولت نیست بلکه از نقطه نظر همکاری و تذکرات لازمی است که از طرف نمایندگان باید داده شود بنده میخواهم توجه هیئت دولت و مخصوصاً آقای وزیر بهداشت را به اوضاع خراب بهداشتی ولایات از حیث کمی اطبا و دارو جلب کنم و با این حال که طبیب و دوا کم است اساساً اوضاع اداری بهداشتی ولایات هم بهیچوجه رضایت بخش نیست مأمورین بهداشتی ولایات روزی بیش از یک ساعت به اداره شان نمیروند و باقی اوقات اداری را برای انجام کارهای شخصی تخصیص داده اند البته این ها یک تذکراتی است که آقای وزیر بهداشت باید در اصلاح این قسمت ها عرض کنم از اوضاع خراب ولایات بنده یک نمونه میخواهم عرض کنم یک محلی هست که اسمش را نمیخواهم ببرم یک مریضخانه است که بودجه سالانه اش ده هزار تومان است از این ده هزار تومان نه هزار و چهار صد تومانش حقوق اداری داده میشود و ششصد تومانش برای مرضا تخصیص داده شده ملاحظه بفرمائید با این ششصد تومان در سال چند نفر مرض را در مریضخانه میشود خواباند و البته این وضعیت بهیچوجه قابل تحمل نیست (بعضی از نمایندگان - بفرمائید کجاست) کاشان و خیلی جاهای دیگر همین حال را دارد ولی در بهداشتی مرکز یک عده زیادی از اطبا جمع شده اند و اینها هم کاری که مفید باشد بحال مملکت انجام نمیدهند البته آقایان میدانند که اطبا ماشاءالله عایدی شان خوبست و احتیاج بر این ندارند که هر ماهی چهار صد تومان پانصد تومان هم از دولت حقوق بگیرند بهتر این است که وزارت بهداشتی این آقایان را وادار کند که بولایات بروند و خودشان

ایرین استخداش را تهیه کرد و به ایران می آید انستیتو باستور را مستقیماً تحت نظر ایشان قرار بدهند و از این کارهایی که بضرر مملکت میشود شاید باین وسیله جلوگیری شده و یک کمکی به بهداشت بشود.

وزیر بهداشتی - اگر چه پیش از چند روز نیست که بنده داخل این کار هستم ولی اینطور فهمیدم که اصلاحات بهداشتی هم وقت میخواهد و هم پول اما تذکراتی که نماینده محترم دادند البته باید طرف توجه قرار داده شود ولی آقایان تصدیق بفرمایند که واقعاً در این لایحه صحبتی از سازمان بهداشتی نیست که آقایان به این مذاکرات پردازند اصل نظری که بنده دارم که بعرض آقایان نمایندگان میرسانم آن این است که واقعاً از وجود طبیب مملکت استفاده نکنید اصل نظری که بنده دارم این است که آن دکتری که بنده به بینم پول از دولت میگیرد و بدرد مردم نمیخورد یعنی از صبح تا غروب نمیشود یاد دانت کرد که سه نفر چهار نفر مریض را معاینه کرده و پول گرفته و بدرد دولت نخورده این را بیرونش میکنیم (رضوی - روی این حساب همه را باید بیرون کرد) و آقایان مطمئن باشند که بنده این فکر را عملی خواهم کرد اما حالا دیگر توضیحات بیشتری عرض نمیکنم برای اینکه وقت آقایان ضییع نشود همینقدر عرض میکنم که فعلاً تصویب این لایحه از هر جهت لازم است اگر طوری بکنند تا روز یکشنبه و آقایان رأی ندهند دیرتر دارو تهیه میشود و آنوقت در مقابل تقاضاهای مردم که دوا میخواهند معطل خواهیم بود حالا خواهش میکنم که زودتر این لایحه را تصویب بفرمائید که زودتر دوا بمردم برسد بهتر است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

امیر تیمور - کافی نیست

رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - البته نیتی که آقای وزیر بهداشتی بیان میفرمودند و مقصودی که از این لایحه دارند بسیار خوبست ولی بنظر بنده حالا در کمیسیون هم بعرض ایشان رساندم این لایحه یک تعارفی بیشتر نیست زیرا شما برای تهیه داروی یک

کشوری میخواهید یک مؤسسه ایجاد بکنید با ده میلیون ریال در صورتیکه ده میلیون ریال سرمایه یک دوآخانه هست و این نظر را بهیچوجه تأمین نمی کند و این دروغ است بنده زیر بار نمیروم و همیشه شما میخواهید که قضایای کشور را با تعارف درست کنید این ها دروغ است نقش و نگار است میخواهید افکار عمومی را مشغول کنید ولی من امیدوارم که منظور شما این نباشد حالا که نیت تان خوبست پس بیائید یک عده زیادی را که تخصص این کار را هم داشته باشند باید سرمایه زیادی که افلا بیست میلیون ریال پول لازم دارد وارد کنید که بتوانید داروی کشور را تأمین کنید موضوع دیگر قبل از قضایای شهر یور ما خودمان یک مؤسسه داروئی داشتیم بنام مؤسسه داروئی سپه که نسبتاً آبرومند بود و دارو هم به اندازه کافی در آن تهیه میشد بنده اطلاع کاملی از این مؤسسه ندارم خواستم به بینم که آن مؤسسه چه شد و بعقیده بنده اگر همان مؤسسه را شما تقویت کنید و تقویت میکردید خیلی از احتیاجات شما را تأمین میکرد این بود عریض بنده چون این لایحه شور در کلیاتش است بنده یک سؤالی از آقای نخست وزیر کردم که وزیر کشور هستند که بمقام ریاست تقدیم میکنم و آن این است که از طرف قوای نظامی آمریکا نسبت به رهگذر و عابریین شلیک شده است و چند نفر از عابریین کشته شده اند خواهش میکنم اگر حقیقت ندارد این قضیه بیابند در اینجا و تکذیب کنند و اگر حقیقت دارد معلوم کنند بچه علت بوده وعده مقتولین چند نفر بوده اند و برای جلوگیری از این اعمال خلاف انسانیته چه اقدامی کرده اند

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موضوعی که آقای امیر تیمور فرمودند در کمیسیون هم این تذکر را دادند نظرشان اصولاً صحیح است ولی این اقدام هم یک مقدمه ایست برای اینکه یک بنگاه تأسیس شود البته وقتی که تأسیس شد اگر وزارت بهداشتی متوجه شد که سرمایه اش کافی نیست در بودجه سال آتی بتواند پیش بینی بکند برای افزایش اعتبار این بنگاه

و مؤسسه ولی اصل وجود مؤسسه بنظر بنده محل انکار نیست که خیلی ضرور است و یکی از قدمهای بسیار مفیدی است که برداشته شده منتهی آقای امیر تیمور نظرشان این است که این اعتبار کافی نیست و کامل نیست خوب بالاخره وقتی که ما مؤسسه را تشکیل کردیم و شروع بکار کردند آنوقت وقتی دیدند کافی نیست باز هم ممکن است اعتبار بخواهند و بعلاوه يك مذاکره ای شد که از آن قانون وام واجاره آمریکا هم بشود استفاده کرد که کمکی بشود. و اما قسمت داروئی سپهرا هم که فرمودند بنده چون اطلاع دارم آنجا جزء وزارت جنگ است و الان هم تحت نظر وزارت جنگ اداره میشود و در جای خودش هست و وزارت جنگ از آن استفاده میکند.

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - بنده خواستم عرض کنم اولاً در جواب آقای امیر تیمور که فرمودند این کم است همه تصدیق میکنیم که کم است اما کم هم در این موقع غنیمت است حالا ما این را صرف میکنیم تا وقتی که يك مبلغ زیادی تهیه کنیم این را بنده مخالفم. بنده عرض میکنم در این موقع گرفتاری، در موقعی که تمام کشور محتاج بدارو است، در این موقع که همه مرضی در همه جا احتیاج بدارو دارند بهتر این است که هر چه هم کم باشد قبول کنیم این لایحه را که دولت این تشکیلات را بدهد و هیچ ضرری ندارد که يك عده دیگری مردمان خیری هم بیایند و این کار را بکنند اما چیزی را که باید بخواهم از وزارت بهداشت این است که این دواها را بیشتر بایستی بمصرف اشخاصی که از شهر دورند برسانند یعنی به قری و قصبات بفرستند بین کشاورزان و آن بیچارگانی که در آنجا هستند برسانند بعقیده بنده باید يك میسیون سیار (اگر آقای وزیر بهداشتی توجه بفرمایند من نظر خودم را عرض بکنم) يك عده طبیب بروند در قری و قصبات کشاورزانی که مشغول کار هستند و همه هم احتیاج بدوا دارند مصرف آنها بکنند. آنها را ببینند هر کدام محتاج هستند آنها را که مبتلا به مالاریا هستند فوراً يك قدری کتین میدهند معالجه

میشوند آنها را یکی که به امراض دیگر مبتلا هستند باید بشهر بیاورند فوراً بشهر بفرستند بعلاوه این دواها طوری باید در سانسور باشد که اشخاص دیگر سوء استفاده نکنند همینطور که خودشان در کمیسیون هم فرمودند آقایان هم موافقت بکنند که این لایحه زودتر بگذرد و زودتر هم آقای وزیر بهداشتی عمل بکنند که در جلسه آتی به بیایند بگویند ما اینکار را کرده ایم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

مجلس - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

مجلس - اگر وقت گذشته و آقایان خسته شده اند بگذارند برای جلسه بعد و الا توجه بفرمائید که عرض کنم ما نگرانی ها مان روی همین قسمت ها است و ما فرصت نمیکشیم نگرانی های خودمان را خدمت آقای وزیر بهداشتی عرض کنیم و خاطر ایشان را متوجه اوضاع آنجا بکنیم و این فرصت را رفقای ما از دست ما نباید بگیرند (صحیح است) حالا اجازه میفرمائید عرض مان را بکنیم (بعضی از نمایندگان بفرمائید) بطور خلاصه دو کلمه عرض میکنم که از حیث دارو و طبیب نسبت بولایات ظلم میشود و هر وقت اگر صحبت میشود يك قلم نوشته میشود میدهند بمرکز ولایات و مرکز آن ولایات و بالاخره نقاط تابعه و دهات و آنجا هائی که زحمت کش هستند و مالیات میدهند و حق دارند که سهم و بهره بهشان داده شود و آنجا انتظار دارند که برای شان صحبت بشود نتیجه ای از این نمیرند آقای وزیر بهداشتی بایستی صورت اسامی آقایان اطباء و دکترها را جلو چشمشان بگذارند اینها طبقات چهاره مملکت و طبقه شریفی هستند و کمتر وزیر بهداشتی پیدا میشود که از آنها تقاضی بکند قدم رانجه بکند و به نقاط دور دست بروند حالا که از روی وجدان است اقلاً يك نظامانی برای آنها مقرر بشود که نقاطی مثل لاز، دشتستان، جهرم مثل سایر توابع و استانهای دیگر وجود حکنیم مثل سیمرغ و عنقا میباشد. این جوهری که در اینجا تصویب

میشود این فقط در شهر تهران و شاید بیکی دو فرسخ اطراف تهران و شاید در دواخانه بیکی چند شهر مهمی که از پنجا هزار نفر جمعیتش تجاوز می کند مصرف می شود. بنده این جا به آقای وزیر بهداشتی عرض میکنم. همانطور که آقای امیر تیمور فرمودند کفاف نخواهد داد ولی اگر یکشاهی صد دینار هم هست این باید بین طبقات زحمتکش و رعایا و دهناقین تقسیم بشود و هر مثقال و يك نخود از این دواها بمصرف متمولین و بمصرف شهر نشین ها برسد خیانت به کشور است.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات موافقین بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

ماده اول قرائت میشود

ماده اول - بوزارت بهداشتی اجازه داده میشود بنگاه داروئی کشور را برای خرید و فروش دارو و تنظیم تقسیم آن در کشور تأسیس نمایند

رئیس - آقای مخبر فرهند

مخبر فرهند - بنده در کلیات اجازه خواستم نوبت به بنده نرسید و حالا در ماده اول عرض میکنم: در بین وزارت خانه ها دو وزارت خانه است که در درجه اول اهمیت است یکی وزارت خوار بار و یکی وزارت بهداشتی و فعلاً وضع طوری است که وزارت بهداشتی دارد درجه اول را احراز میکند. تا حالا گفته میشود مردم نان ندارند گرسنه هستند داد میکنند چه بکنند همینطور هم هست ولی در اثر همان نانهائی که بمردم میدهند شروع شده است يك امراض مختلف و بعلاوه يك امراض واگیرداری هم در شهر طهران در تمام محلات هست و دیده و شنیده هم نشده است که وزارت بهداشتی در مقابل هجوم امراض يك تجهیزاتی کرده باشد و حالا آقا که تازه تشریف آورده اند ولی بایستی البته مقدمه آنرا فراهم کنند که یکیش هم همین لایحه است بعقیده بنده بایستی که مطلب خیلی مهم تلقی بشود الان بنده خودم چون عضویت یکی از انجمنهای خیریه شهر را دارم و داخلی در این جزئیات و صحبت ها هستم من بینم

که وضع بیماری و بیمارستانها چیست. تمام مریض خانه ها پر است و هیچ جا نیست و در محلات هم امراض واگیردار شیوع کرده است و همینطور در قیمت دوا نسخه دوائی را که میبرند در دواخانه ها کمتر از صد تومان و پنجاه تومان نمیشود در قسمت اول نسبت بموضوع نان وزارت خواربار خوشبختانه وزیرش معین شد انجمنهای شهر و مردمان با حیثیت يك کمکهای کرده اند که اگر آن انجمنها آن کمکها را نکرده بودند باور بفرمائید که شهر تهران يك قسمت از سکنه اش از بین رفته بود ولی نسبت ببهرداری انجمنهای خیریه هیچ نوع کمکی نمیتوانند بکنند برای اینکه نه طبیب دارند نه دوا مگر اینکه کمک پولی بکنند و الا کار دیگری نمیتوانند بکنند این کاردوات است که وسایل بهداشت را باید فراهم بکنند بنا بر این بنده خواستم توجه دولت را بيك نکته مهم بیشتر جلب کنم که آقا وضعیت خیلی مهم است خیلی بیش از وضعیت خوار بار موضوع امراض واگیردار و امراضی که شیوع کرده است در اثر خوردن نانه اهمیت دارد و باید ما تجهیزات داشته باشیم و حالا بنده نمیدانم آقای وزیر بهداشتی در این قسمت چه نظری اتخاذ کرده اند و اگر وسایل کار فراهم نیست بایستی فراهم بکنند يك تبصره ای هم بنده در اینجا پیشنهاد کردم که آئین نامه این شرکت از تصویب کمیسیون بازرگانی و بهداشتی بگذرد که آنجا يك اطلاعات بیشتری ممکن است به آقایان بدهند وزارت بهداشتی ممکن است استفاده بکنند.

رئیس - آقای نقابت

نقابت - چون آقایان خسته شده اند بنده میخواستم تقاضی کنم اگر ممکن است این موضوع بچلیبیه بعد موکول شود (بعضی از نمایندگان گمان - خیر آقا خسته نشده ایم) اگر خسته نشده اند بنده يك توضیحی دارم. در این گزارش کمیسیون که طبع و توزیع شده است اجازه داده است که يك شرکتی تنظیم بشود و قید هم شده است که ده میلیون سرمایه این شرکت باشد آقای مخبر در اینجا شرکت را

برداشتند و کلمه بنگاه را گذاشتند بکلی عبارت بهم خورد اگر بنا شد که ده میلیون ریال سرمایه بنگاه باشد وقتی که دولت دارد يك بنگاه می‌تواند آتوقاً اطلاق کلمه سرمایه برای بنگاه دولتی صحیح نیست باید این بنگاه جزء بودجه يك وزارتخانه بشود و يك اعتباری برایش ملحوظ بشود و يك بودجه برایش تعیین بشود آتوقاً بینند چقدر است اگر کم است اعتبارش را زیاد کنند این موضوع از لحاظ اصول قابل توجه است. اما حالا خواستم باین عبارت نگذاریم باشد این است که استدعا میکنم توجه بفرمایند در اینجا که قید میشود مطابق اصول بازرگانی اداره بشود اصول بازرگانی معنایش این است که تاجر جنس را ارزان بخرد گران بفروشد آزاد بخرد بقصد جلب نفع بازرگانی اصولش این است باین جهت برای اینکه این کار بشود بنده پیشنهاد کردم که این بنگاه زیادتر از صدی ده حق منافع ندارد ثانیاً بیش از صدی پنج از منافع را حق ندارد خرج اداری بکند وقتی که بنگاه مستقلاً تأسیس کنیم و سرمایه بدیم ناچار بایستی این ترتیب را معین کنیم این عبارت همینطور مطالعه نشده آمده است و اینجا هم نمیشود اصلاحش کرد. اگر موافقت میفرمائید بماند برای جلسه بعد و با نظر آقای وزیر اصلاح میکنیم و اگر موافقت نمیفرمائید که این پیشنهادی است که تقدیم میکنم

وزیر بهداری - این تغییر اسم که آقای اعتبار فرمودند از همان نظری بود که در کمیسیون بودجه و کمیسیون بهداری مذاکره شد یعنی دیدیم که اینطور بهتر است. این لایحه را که به مجلس شورای ملی آوردیم مقصود این است که اولاً بدون اجازه مجلس شورای ملی وام ممکن نیست ولی جزئیات کار را اگر بخواهیم در اینجا بگویم هم مراتبی دارد که اگر ده روز هم بخواهیم درس صحبت بکنیم باز جزئیات دارد که چطور بخیریم و چطور بفروشیم چطور بکنیم که بفلان ده هم برسد مثلاً د کتر نسخه عوضی ننویسد دارو فروش وقتی که نسخه را میدهد بخود مصرف کننده میدهد مصرف کننده حق اینکه بدیگری بدهد ندارد ولی بنده عرض می‌کنم که

مخبر - عرض کنم در سطر دوم کلمه «که» زاید است استدعا میکنم حذف بفرمائید و جایش مرقوم بفرمائید علاوه بر آن داروهای موجود دولت هم جزء سرمایه این بنگاه خواهد بود طرز اداره الی آخر.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - يك موضوعی اینجا تذکر داده شد و در کمیسیون هم این موضوع بحث شد بنظر بنده لازم است آقای وزیر بهداری اینجا جواب بدهند که در صورت مجلس باشد که از آن تخلف نشود و آن مسئله صدی ده بیشتر منافع بردن این مؤسسه است برای خاطر اینکه حالا که این مؤسسه برای آسایش عامه و تسهیل حال مردم تشکیل میشود نباید يك مؤسسه تجارتي تلقی بشود و بعقیده بنده باید مسلم بشود برای اینکه ما تجربه داریم يك مؤسسه تأسیس شده است با اینکه يك مبلغ زیادی منافع داشته است کم کم آن منافع را جزء بودجه کشور کرده‌اند و نظر وزارت بهداری و مجلس که البته این نیست این توضیح را خواهش میکنم آقای وزیر بهداری بدهند که این مؤسسه بیش از صدی ده نمیتواند منافع برای خودش قائل بشود.

وزیر بهداری - این نظر آقای ملک مدنی صحیح است بنده این نظر را اینطور تلقی میکنم که مجلس شورای ملی موافقت فرمودند باینکه این بنگاه بعد از وضع مخارجی که لازمه کار است بیش از صدی ده منفعت در نظر نگیرد. (معدل - اتوموبیل لازمه این کار نیست آقا).

رئیس - آقای نقابت

نقابت - عرض کنم که آقای اردلان حق دارند اعتراض باین من بکنند ما هم مثل اینکه حق داریم منطبق آقارا قبول نکنیم برای اینکه يك مطلبی را فرمودند که ما هیچوقت منظورمان نیست و بعد میفرمایند که اگر ما نوی قانون بنویسیم طبیب چه جور نسخه بدهد دواخانه چه جواز نسخه را بفروشد از اینجا کجا فرستد اینها را در قانون بنویسیم بنده که در ادواری که در مجلس بوده‌ام هیچوقت يك همچو حرفی را نزده‌ام از هیچ وزیری هم نشنیده‌ام

هیچوقت هم انتظار ندارم که به بنده همچو حرفی بزنند بنده نگفتم که در توی قانون بنویسند طبیب چه جور نسخه بدهد بنده عرض میکنم که بنگاه داروئی دارید تأسیس میکنید بسیار فکر مقدسی است غالباً این افکاری که پیدا میشود چه در وزراء چه در وکلا همه اش مقدس و خوب است وقتی که بقالب عمل میریزند یکطوری میشود که با اصول حقوقی وفق نمیدهد و بجای اینکه ما منفعت نکنیم ضرر میکنیم این اساسش است پس با اصول فکر آقابنده موافق مخالفتی هم ندارم اینجا که نوشته میشود که این بنگاه مطابق اصول بازرگانی اداره میشود بنده نمی‌فهمم اصول بازرگانی مگر اصولی دارد ۳۸۴ ماده قانون تجارت داریم مطابق این قانون این بنگاه شرکت است؟ اینکه نیست. می‌خواهید بفرمائید که از تحت اصول مزایده و مناقصه مقرر در قانون دیوان محاسبات عمومی خارج است این را بگوئید که آزادانه از آنجا خارج است یعنی هر چه خواستند بخرند بهر قیمت و بفروشند بهر قیمت که بخواهند وقتی که رسیدیم باین کلمه که بهر قیمت خواستند بفروشند آتوقاً ما راضی نیستیم باید بفروشد بهر قیمتی که برای خودشان تمام میشود باضافه صدی ده و از این صدی ده هم صدی پنجش برای استهلاك سرمایه که وام گرفته‌اند و صدی پنجش هم برای هزینه اداری باشد وقتی که قانونی از طرف دولت می‌آید توی مجلس و تقاضای وام میشود باید توی خود آن قانون هم ذکر بشود که این وام را چگونه استهلاك میکنند این پول را پس میدهند یا نمیدهند اگر پس میدهند از چه محل از محل منافع یا اصل سرمایه، اگر از محل منافع است یا صدی چند میخواهند بدهند، این قانون از نظر اصول حقوقی بکلی خراب است این عرایض اساسی بنده است و بنده باین جهت است که اعتراض کردم و بنده هیچ نگفتم که طبیب چه جور نسخه بنویسد و خواهش میکنم اینها دیگر تکرار نفرمائید و بنده يك پیشنهادی هم کرده‌ام که دولت یعنی این بنگاه صدی ده بیشتر استفاده نکند و صدی پنج از منافع هم بیشتر خرج اداری بر ندارد تا محدود باشد

والا يك هيئت مديره تشكيل ميشود از نمايندگان ماليه
برای تقسيم دارو آن هيئت اول انومبيل ميخواهد که آقای
معدل گفتند که انومبيل از لوازم نيست که قطعاً لازم است .
شما دو تا انومبيل به بیمارستان فيروز آبادی داديد که یکی
را مدير کل سوار ميشود و یکی هم در اختيار آنها بگذاريد
شما خودتان در وزارتخانه انومبيل نداشتيد من خواستم
وارد بشوم به والله و بالله از خرمشهر بمن مینويسند که
طبيب آنجا رفته است توی کشتی که امریکائيه روی شط
دارند و يك مشت باند و يك مشت پنبه قرض کرده است و
زخم بسته است اينها ننگ است در آنجا که يك مريضخانه
کذائی است يك مقال دوا نيست آنوقت اين اداره دارویی
توی خيابان خيام اين املاک نصر الملك برويد ببينيد تمام
اين سرماها روی همديگر ريخته خراب شده پوسيده شده
فاسد شده است اينهمه پولی که داده اند به بنگاه دارویی
آنوقت آقای وزير ميفرمايند اگر اين را تصويب نکنيد
يك روز دير ميشود که بمردم دوا بدهند ، اين طرز القاء
فکر را خواهش ميکنم بفرمائيد بگذاريد قانونی که از
مجلس شورای ملی ميگذرد خیلی دقيق بگذرد .

وزير بهداشتی - اصول مباحثه چون جايز است بنده
حق ميدهم که آقا نظر خودشان را اينطور دفاع بفرمائيد
اما اتفاقاً خودشان داخل يك جزئیاتی شدند که بی شباهت
بآن نسخه نبود خوب اين اصولی هست قرض کننده وزير
بهداری قرض دهند هم وزارت دارائی اصولش را که تصويب
فرموديد آنوقت می نشيند حساب ميکنند قرض چه باشد
استفاده اش چه باشد نفعش چه باشد طرزش چه باشد قرار داد
های معینی دارد اين است که حل ميشود پس اگر اينجا
بنويسيم اينها يك چیزهای مسلمی است که در موقع خودش
انجام ميشود تنقيد هائی که فرمودند مربوط بمتقدمين است
متأسفانه مربوط به بنده نيست ولی عرض ميکنم که آقا ما
داروها را وارد ميکنيم هر وقت توانستيم باندازه احتياج
مردم در ايران دارو داشته باشيم بنده قول ميدهم که
دارو خانه ها ديگر نميتوانند گران بفروشند و الاً وضع

وضع عادی ميشود اين لایحه که در اینجا نوشته شده با
متخصصين اين موضوع صحبت شد مخصوصاً بارتيس کل ماليه
برای اين کار صحبت شده معشورت شده و کسی هست از
امريکائيه که بايد با او شور کنیم و زحمت بکشند و نسبت
باين کار هم زحمت کشيده شده و اتفاقاً موافقت کردند که ما
هم دارو بخریم و با آنها شور شده هم با وزارت دارائی و هم
با که يسيون دارائی پس بالاخره همه اين مراحل را طی کرده
است حالا بنده عرض نميکنم اين فرمايشات وارد نيست
خیلی بيش از اينها هم ميشود بحث کرد اما عرض ميکنم
که تاخيرش هم جايز نيست .

طوسی - يك تبصره آقای مخبر فرمند پيشنهاده کرده
بودند در ماده اول که از قرائت افتاده

بعضی از نمايندگان - در ماده دوم بگذاريد .
پيشنهاده آقای مخبر فرمند
تبصره زير را باماده دوم اضافه ميکنم
تبصره - آئين نامه اين قانون از تصويب کمیسيون
بازرگانی و بهداری خواهد گذشت .

رئيس - آقای مخبر فرمند
مخبر فرمند - عرض ميکنم تبصره ای که بنده پيشنهاده
کردم برای تأمین هزينه مذاکراتی است که می شود
چون آقا فرمودند جزئیات کار را نميشود گذاشت بالاخره
يك آئين نامه اين قانون خواهد داشت اجازه بفرمائيد که
آن آئين نامه بيايد در کمیسيون و نمايندگان اگر نظری
دارند در کمیسيون اظهار کنند از قبيل طرز خرید طرز تقسيم
آقای وزير بهداری آنها را در نظر بگيرند و آئين نامه که
تنظيم ميشود با نظر آقایان در کمیسيون بهداری و بازرگانی
تصويب بشود .

مخبر - بسته بنظر مجلس است .
رئيس - رأی گرفته ميشود به پيشنهاده آقای مخبر فرمند
آقایان موافقين بر خيزند (بعده کمی برخاستند) تصويب نشد
رأی ميگيريم باماده دوم . . .

دکتر ظهري - بنده پيشنهاده کردم راجع به ماده دوم

آنچه پيشنهاده است راجع باماده دوم بخوانيد .

طوسی - ببخشيد خیلی عجله داريد ماده که خوانده
شد تبصره ها خوانده ميشود .

رئيس - موافقين باماده دوم بر خيزند (انوار و دکتر
سمعی - پيشنهاده کرديم آقا) آقایان موافقين بر خيزند
(اکثر برخاستند) تصويب شد . پيشنهاده آقایان انوار و
دکتر سمعی .

پيشنهاده مينمائيم باماده دوم اضافه شود .

جمعی از نمايندگان - ماده دوم تصويب شده است آقا
مخبر - عرض کنم که متأسفانه بنده نميدانم چرا همه چیز
يامان رفته است وقتی ماده دوم را مجلس رأی داد نه تبصره
و نه اصلاح نسبت باين پيشنهاده نميشود کرد بعنوان ماده
الحاقیه پيشنهاده بفرمائيد آقا .

انوار - اجازه بفرمائيد چرا بی انصافی ميکنيد آقا چرا
نظامنامه مجلس را بهم ميزيد اين همه قوانين را ما ميگذرانيم
ما ميگوئيم تبصره با اين ماده بگذرد ما ميگوئيم اين
تبصره باين ماده اضافه شود چرا نميشود .

مخبر - ماده الحاقیه .

انوار - ماده الحاقیه زحمت دارد نميشود که ما هر
تبصره ای را بصورت ماده الحاقیه در بياوريم و به ماده اضافه
کنيم چرا اينقدر پامال ميکنيد سوابق را .

رئيس - ميتوانيد بعنوان ماده الحاقیه پيشنهاده کنيد که
قرائت شود .

رئيس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - تبصره هر کسی حق دارد به ماده پيشنهاده
کند ولی بعد از اينکه رأی گرفته شد باماده ديگر نميشود
تبصره پيشنهاده کرد و اگر در ضمن ماده يك تبصره ای را
پيشنهاده کردند و تبصره را در ضمن ماده رأی دادند جزء ماده
ميشود گاه شده است که يك ماده سه تا چهار تا تبصره دارد
ماده با تبصره است ولی بعد از اينکه به ماده رأی گرفته شد
ديگر خواندن تبصره موضوع ندارد .

طوسی - پيشنهاده آقای نقابت است بنام ماده سوم .

انوار - پس تکليف ماده الحاقیه بنده چه شد ؟

طوسی - آقا ماده الحاقیه بعد از موادی است که تنظيم
شده اين مواد الحاقیه بايد بعد خوانده شود .

مخبر - مال آقای نقابت هم ماده الحاقیه است .

طوسی - مال آقای نقابت بنام ماده سوم است بنام ماده
سوم ميشود خواند .

مخبر - آن ماده الحاقیه است بخوانيد .

پيشنهاده آقای نقابت .

ماده سوم - بنگاه دارویی کشور زياده بر صدی ده حق
استفاده از خودش ندارد و هزينه اداری زائد بر صدی پنج از
منافع نخواهد بود .

رئيس - موافقين با پيشنهاده آقای نقابت بر خيزند (اغلب
برخاستند) تصويب شد .

پيشنهاده آقای انوار - و دکتر سمعی .

پيشنهاده مينمائيم بعنوان ماده الحاقیه اضافه شود .

بنگاه دارویی حق انحصار دارو را بخود ندارد .

امير تيمور - بنده مخالفم اجازه ميفرمائيد ؟ عرض کنم
چه اين ماده باشد چه نباشد انحصار از مختصات مجلس شورای
ملی است بدون تصويب مجلس شورای ملی چیزی را نميشود
انحصار کرد اصلاً اين ماده لزومی ندارد اين نقض غرض است
نظر آقا طبق اصول تأمین است بدون نظر مجلس انحصاری
برقرار نميشود در جلسه قبل راجع به باربری هم گفتم آن
انحصار هم برخلاف قانون است بايد از بين برود منحل است
تمام مقرراتش اصلاً غلط است .

رئيس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - دولت مطابق قانون که از مجلس گذشته
حق دارد . آن قانون که گذشت راجع به بازرگانی بود که
قسمتی از خريد و فروش را بالاخره انحصار کرد البته دولت
بايد طبق يك تصويب نامه عمل بکند و با اطلاع عامه برساند
اين یکی سر جای خودش محفوظ بنده هم موافق نيستم حالا
اجازه خواستم عرض کنم که اين موضوع اصلاً لزومی ندارد
در اين قانون علاوه اگر موافقت بفرمائيد اين موادی که

پیشنهاد شده است چون پیشنهاد آقای نقابت مورد توجه شد. می‌رود به کمیسیون و تکلیفش معلوم بود و دیگر در مطالب تکرار نشود.

رئیس - آقای انوار .

انوار - بنده می‌خواهم عرض کنم که همینطور که آقای ملک مدنی گفتند این در انحصار دولت بوده بعداً این قانون از مجلس می‌گذرد چون گفته است که در انحصار دولت بوده است الان هم دولت رفت تشکیل بنگاه داد این در انحصار دولت است ما برای خاطر اینکه این موضوع تعیین شود که این بنگاه انحصاری نیست و حق انحصار ندارد این عرض را کردیم به دولت اگر آقای اردلان بگویند انحصار ندارد بنده استیذان می‌کنم بشرط اینکه ایشان بگویند .

وزیر بهداری (آقای اردلان) بنده عرض می‌کنم که

آقا پیشنهادشان را مسترد بفرمایند برای اینکه از نقطه نظر مصالح یا کلمه انحصار را نگذاشتیم آقای ملک مدنی هم توضیح فرمودند دولت این کار را آنطوری که مجلس شورای ملی اجازه داده انحصار می‌کند ولی جالباً محتاج بود مقصود این است که این بنگاه بتواند دارو وارد بکند شاید ما بتوانیم یک کارهایی بکنیم که دیگران هم نتوانند دارو وارد کنند ولی الان بغیر از دولت کسی نمیتواند دارو وارد کند این است که آن کامه نه ذکرش صلاح است نه پوششش

رئیس - موافقین با پیشنهاد آقای انوار و دیگر سیمی بر خیزند (عده کمی برخاستند) تصویب شد .

پیشنهاد آقای دکتر سنک .

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد مینمایم :
وزارت بهداری مکلف است در هر شهرستان شعبه دارویی داشته باشد .

دکتر سنک - عرض کنم ما در این جا خیلی قانون گذراندیم بقدری قانون آمد از اینجا گذشت که حد ندارد قانون گذشت با سلام و صلوات ، با وضعیت خوش خلقی و خوشوقتی و گاهی هم بدعوا و هر قانونی که آمد بمجلس هر کس میتواند در اطرافش حرف بزند و نمیتواند اظهار نظر

بکنند نه اینکه بگویند قانون را بگذارید بعداً خوب عمل خواهد شد این که نمیشود این مال مزخمت است قال بیچاره است دولت که آمده است در این جا و یک قدم خوبی برداشته است همین است . اگر از حالا نخواهیم جلو گیری کنیم همان بلایی که بان بسر ما آورده است همین موضوع هم می‌آورد بنده عقیده ام این است که مجلس ختم نشود تا تکلیف این موضوع معلوم شود و کاملاً بشود در این موضوع صحبت کرد این که گفته میشود این داروها برای بیچاره‌هاست یا برای کارمندان است یا برای هر کس هست بنده پیشنهاد کردم که وزارت بهداری در ولایات هم شعبه دارویی داشته باشد برای اینکه مقصود این است که این بنگاه بیشتر نیست این یک بنگاه کافی نیست باید در هر محله یک دواخانه مخصوصی تشکیل بدهند البته آن یک چریان مخصوصی دارد که بنده با خود آقای وزیر بهداری مذاکره خواهم نمود در اینجا نمی‌خواهم مصدع آقایان بشوم و برای شهرستانها هم باید یک فکری کرد بنده این پیشنهاد را کردم که به آقای وزیر بهداری عرض کنم که یک فکری هم برای ولایات بکنند و کاری بکنند که تمام مردم از این بنگاه استفاده بکنند حالا بسته بمیل آقایان است اگر میخواهید این بنگاه شعبه اش در ولایات باشد رأی بدهید اگر نمی‌خواهید رأی ندهید .

مخبر - اینکه آقای دکتر سنک فرمودند بنده قطع دارم خودشان هم میدانند که با ده میلیون سرمایه این عملی نمی‌شود ولی امیدواریم که وزارت بهداری موفق شود در بودجه سال ۱۳۲۲ یک اعتبار بیشتری برای این کار بگذارد و منظور ایشان عملی شود .

دکتر سنک - بسیار خوب بنده خواستم تذکره بکنم به آقای وزیر بهداری و تذکره هم دادم ، مسترد میدانم .

رئیس - ماده الحاقیه پیشنهادی آقای صفوی ماده الحاقیه - داروهای را که بنگاه دارویی بهداری در داروخانه‌ها در تهران و شهرستانها خواهند فروخت با این شرط خواهد بود که در حوزه خودش نسخه پچی بیش از

صدی دوازده به آن علاوه نمایند .

صفوی - بنده در جلسه گذشته که این لایحه مطرح بود به آقای وزیر بهداری تذکره دادم که قیمت دارو در داروخانه‌ها بطوریکه آقایان همه اطلاع دارند بجائی رسید است که نمیشود فکرش را کرد و تمنی میکنم ملاحظه بفرمائید که یک دانه قرص پرتزبل قیمتش بکجا رسیده است یک دانه قرص قیمتش به بیست و پنج قران رسیده است البته این داروهای را که وزارت بهداری وارد می‌کند برای داروخانه‌هاست چون خودشان نمیتوانند وارد کند بنده هفته گذشته که در وزارت بهداری برای کارهای حوزه انتخابیه خودم بودم اطلاع پیدا کردم که دارو را حاضر نیستند بدارو فروش بفروشند می‌گویند تا یک بنگاهی از وزارت بهداری تأسیس نشود ما نمی‌فروشیم برای اینکه محصول کنیم که از جاوه بدست می‌آید خیلی کم است و نمی‌توانند بدست بیاورند بنا بر این می‌گویند ما باید موجودیها را بدانیم و همچنین بدانیم چقدر احتیاج دارند ما بگویند و ما بدهیم باین بنگاه و این بنگاه ازش استفاده کند و سوء استفاده از آن نشود بنا بر این دارو را این بنگاه بداروخانه‌ها با سود صدی ده تقسیم خواهم کرد بنده نظرم این است که حالا که وزارت بهداری این کار را میکند و دارو را در دسترس داروخانه‌ها می‌گذارد آنها را هم ملتزم کند که حق نداشته باشند از صدی دوازده منفعت بیشتر بفروشند برای اینکه صدی ده از بنگاه می‌خورد و صدی صد ب مردم می‌فروشد آنها هم ملتزم شوند که از صدی دوازده بیشتر علاوه نکنند

رئیس - آقای هاشمی .

هاشمی - بنده خیال میکنم که خیلی از این پیشنهادها مربوط میشود به آئین نامه و چون متعدد هم هست و وقت هم گذشته است و رویش هم باید بعنوان مخالف و موافق صحبت کنند بنده استدعا می‌کنم که این پیشنهادات بکمیسیون ارجاع شود و تکلیفش معلوم شود و بر گردد بمجلس .

مخبر - ارجاع پیشنهاد بکمیسیون از طرف مجلس است باید دید که طرف توجه بمجلس هست یا نه پیشنهاد و

اگر قابل توجه شد که می‌رود بکمیسیون و کمیسیون روی از نظر می‌گیرد ولی تا قابل توجه نشده کمیسیون نمی‌تواند نظر بگیرد البته پیشنهادی که میشود باید یک صحبتی هم رویش بشود ولی نباید اینقدر هم زیاد صحبت بشود

رئیس - آقای نقه الاسلامی

نقه الاسلامی - بنده راجع باین موضوع عرضی نداشتم عرض کنم هر وقت یک قانون واقعاً مفیدی بمجلس می‌آید آنقدر در اطراف آن صحبت میشود که اصل موضوع از بین می‌رود و ملاحظه بفرمائید در مملکت ما وضعیت پشت آنقدر سخت شده است که هیچ وسایل ارتباط موجود نیست آقای وزیر پست و تلگراف یک لایحه دارند که مفید بحال عامه است و یک ماده واحد است خواهش میکنم اورا امروز یا جلسه آتی در دستور اول بگذارند و هر ساعت زودتر تصویب شود بحال مملکت مفید است . (صحیح است)

امیر تیمور - همین حالا مطرح شود مانع واقفیم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - چون عده کافی نیست که رأی گرفته شود بعضی از این پیشنهادات هم معلوم است که در کمیسیون مورد نظر واقع میشود بهر صورت ما یک جلسه دیگر روی این کار باید بحث کنیم بهتر این است موافقت بفرمائید این پیشنهادات بروند بکمیسیون کمیسیون مطالعه اش را بکنند و بعد خبرش را بدهد بمجلس بنده عقیده‌ام این است و اشکالی هم ندارد الان خیلی در این موضوع صحبت شد و اکثریت هم نیست که رأی بدهد بالاخره امروز که این قانون نمی‌گذرد می‌رود بکمیسیون برای بعد

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای صفوی موافقین برخیزند (عده برخاستند) قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای طباطبائی :

پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه زیر بعنوان ماده سوم اضافه شود .
مبلغ ده میلیون ریال وام مزبور فقط برای خرید دارو اختصاص داده خواهد شد

طباطبائی - بنده دیروز که در کمیسیون بهداری بودم گفتند که این مبلغ کافی نیست برای خرید دوا و تأمین نخواهد کرد احتیاجات مملکت را و بعد اینطور گفتند که يك سازمان و تشکیلات اداری هم برای این کار خواهند داد که بودجه اش از این ده میلیون ریال است اگر اینطور است که يك سازمان و اداره باید درست کنند این کار صحیحی نیست این است که هن پیشنهاد کردم و اگر توضیح بفرمائید غیر از این است که بنده عرض کردم مسترد میکنم و آنوقت برای سازمانش يك مبلغ دیگری بگذارید و الا این يك میلیون تومان فقط برای خرید دوا کافی نیست اگر برای کارها میفرمائید ماشاءالله خیلی عضو دارید وزارت بهداری هم خیلی عضو دارد بگذارید اداره اش بکنند.

وزیر بهداری - بنده باید توضیح عرض کنم که اگر وزارت بهداری مکلف باشد که این اعتبار را فقط برای خرید دوا مصرف کنند نمیشود برای اینکه پول تلگراف را که میدهیم با واشنگتن مثلاً مخابره میکنیم این پولها را از کدام محل خرج کنیم اینکه نمیشود اطاق مثلاً میخواستیم اجاره کنیم صندوق هارا در آنجا بگذاریم اینها يك مواردی است که صرفه جوئی خواهد شد ولی اینطور محدود نمیشود کرد اصول بازار گانی یعنی هر چه احتیاج دارد. مثل این که يك تاجری در يك اطاق می نشیند يك میزی میخواهد يك چراغی میخواهد و خیال ما این است که از وجود دکترها استفاده طبی بکنیم نه اینکه فقط بنشینند و کاغذ نویسی بکنند و بنظر بنده آن خیالی را که ما داریم بهتر است که عملی بکنیم.

رئیس - موافقین بایشهاد آقای طباطبائی برخیزند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

۶ - طرح لایحه و اگذاری دوازده فروند طیاره بوزارت پست و تلگراف

رئیس - گزارش کمیسیون راجع بخرید دوازده فروند هواپیما قرائت میشود

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون بودجه لایحه دولت راجع به خرید دوازده

فروند هواپیما متعلق به باشگاه هواپیمائی کشوری را ب حضور آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن مطرح نموده بالنتیجه باماده واحده پیشنهادی موافقت و اینک گزارش آنرا که ماده واحده پیشنهادی است تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحد - مجلس شورای ملی بوزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه میدهد پرداخت بهای دوازده فروند هواپیما متعلق به باشگاه هواپیمائی کشوری را از باشگاه خریداری نموده سه میلیون و نهصد هزار ریال بهاء آنرا در بودجه سال ۱۳۲۲ وزارت پست و تلگراف و تلفن منظور و پس از تصویب بودجه آن وزارتخانه به باشگاه بپردازد

رئیس - آقای معذل

معذل - الساعه آقای وزیر بهداری تعجب میکردند از پیشنهاد آقای طباطبائی و الان موردش پیدا شد که مثال زدیم که جای تعجب نباید باشد که وقتی دیده می شود که مجلس در اینگونه موارد این سخت گیریها میکند جای تعجب نباید باشد مثلاً شما يك میزان اعتبار میگیرید برای اینکه دوا بخرید فردا دیده میشود که تمام این پولها خرج اداری خواهد شد مثل تشکیل باشگاه هوا پیمائی فکر بکنید که بچه صورتی درآمده است توجه بفرمائید نمی شود حرفش را بزیند باشگاه هوا پیمائی بنده کاری ندارم که به زور یا بمیل مردم پول دادند ولی روی يك نیت خوبی دادند فکر کردند که باید کمک کنند و تشکیل يك مؤسسه را بدهند که مملکت از آن استفاده بکند و در تمام دنیا هم معمول بود ولی الساعه چه استفاده می کنیم جز اینکه يك مبلغی بعنوان حقوق اشخاص، تلفن، برق، اتومبیل مصرف میشود و سایر چیز های غیر لازم از این مبلغ برداشته میشود الا آن هم آمده اند در این لایحه نوشته اند که چهار میلیون ریال بگیرند بدهید بآن مؤسسه غیر لازم معلوم نیست که پولش را کی کنترل میکنند بچه مصرف میرسد چه میکنند اگر وزارت پست و تلگراف پول زیادی دارد چرا این خرید اتومبیل

و خرید کامیون و خرید طیاره را از جاهای دیگر نمیکند اگر این مؤسسه میخواهد پول خرج کند چرا از جاهای دیگر نمی خرد اگر ندارد برای چه میخواهد قرض کند این مؤسسه اصلاً کجا است بایستی معین شود که چقدر از مردم وجه گرفته اند آن روزی که این وجه را مردم داده اند فکر کردند که يك نفر در رأس آن نشسته بود و میدانستند آن پولها را دزدی نمی کنند نمی خورند نمی برند چون آن شخص بوده مردم از ترس او میدادند امروز مجلس شورای ملی جانشین اوست و بایستی همان مراقبت و دقت را در اموال مردم بکنند و این وجوهی که برای باشگاه هواپیمائی گرفته شده این وجوه مال مردم است و بایستی مجلس و دولت در آن نظارت بکنند بدون اینکه وزارت پست و تلگراف قبلاً تکلیف این کار را معین نکند و تا معلوم نشود که این پولها بچه مصرف میرسد و کجا هست و تا تعیین تکلیف او نشود باین لایحه نمیشود رأی داد و از طرفی هم چون بفوریت لازم است فعلاً این جمله ازش برداشته شود که این پول را مسترد بدارند و این طیاره را بدهد بوزارت پست و تلگراف بعدا اگر معلوم شود که باشگاهی موجود است و وجوهش بمصرف فعلی میرسد آنوقت وزارت پست و تلگراف بر میگردداند (صحیح است احسنت)

وزیر پست و تلگراف (آقای انتظام) - تصور میکنم راه حل این کار خیلی آسان است ولی نه باین طریق وزارت پست و تلگراف میتواند دوازده فروند هوا پیما از باشگاه بخرد باشگاه هم که هست و ازین هم نرفته است پس ما نمی توانیم از يك باشگاهی که منحل نشده و شخصیت قانونی هم دارد برویم بزور از او بگیریم چرا ما این لایحه را آوردیم برای اینکه اگر در بودجه امسال پيس بینی کرده بودیم حاجت نداشتیم این لایحه را بیاوریم و اگر میدانستیم که بودجه سال ۱۳۲۲ در اول سال تصویب میشود، این چند روزه را هم صبر میکردیم اگر در اول سال ۱۳۲۲ این پیشنهاد را می کردیم دو سه ماه طول میکشید خواستیم که این اجازه را بگیریم و این هواپیما ها را از باشگاه

هواپیمائی بگیریم بعد که بودجه تصویب شد بپردازیم آقایان اگر این لایحه را تصویب بفرمایند نتیجه این میشود که طیاره ها را میگیریم ولی چون در بودجه آسان نیست ما این پول را نمی دهیم اول کسی که میل دارد این مؤسسه منحل شود او وزیر پست و تلگراف است و منحل کردن آنهم کار وزیر پست و تلگراف نیست و يك موضوعی است که مجلس باید تصویب بکند این را تصویب بفرمائید بنده بشما قول میدهم که باین زودی ما پول نمیدهیم و پول هم نداریم بدهیم.

بعضی از نمایندگان - رأی رأی (همه نمایندگان)
طباطبائی - بماند برای جلسه بعد. (وزیر پست و تلگراف - آقایان يك روزهم تا دو ساعت بعد از ظهر بمانید)
رئیس - آقای بیات.

بیات - عرض کنم که همانطور که آقای وزیر پست و تلگراف فرمودند این يك معامله است که باشگاه هواپیمائی بابت فروش دوازده فروند هواپیما کرده اند که امروز بدرد دولت میخورد و باشگاه موافقت کرد که بفرشند برای کار مملکت البته باشگاه هم همانطور که همه آقایان مستحضر هستند يك محلی است که تشکیل شده و اشخاص کمک کرده اند و يك مجمع عمومی دارد که هر سال تشکیل میشود هیئت مدیره معین کرده اند هیئت مدیره دستگاهی دارد که مطابق آن انجام عملی میکند عرض کنم از جمله اعمالی که کرده اند یکی این است که آموزشگاهی دارند که حالیه عده در آن مشغول تحصیل هستند البته چون بیست و پنج دستگاه هواپیما داشته است دوازده دستگاهش برای وزارت پست و تلگراف لازم بود بوزارت پست و تلگراف دادند (وزیر پست و تلگراف - ندادند) البته خود هیئت مدیره در آنجا در نظر داشته که تکلیف باشگاه را معلوم کند و تکلیف باشگاه را باید مجمع عمومی باشگاه تعیین کند و عجالتاً چون يك میزان هواپیما دارند و میدان طیاره درست شده و يك مؤسسه ای درست شده و ساختمانهایی دارند و برای مملکت هم یکی از کارها مفید است روز بروز هم

ما باید بوسیله قانون از آن تشویق کنیم این يك چیزی نیست که اگر در دوره سابق نشده ما بخواهیم صرف نظر کنیم امروز در دنیا تمام ملل سعی دارند که هونا بیما بسازند یعنی قدرت ملل همین است ما هم سعی کردیم تا این کار را کردیم و از این به بعد هم همان منظوری که سایر ملل دارند ما هم باید انجام دهیم و نباید بدون جهت سرسری بشگریم و رعایت نکنیم و از دست برود و البته اگر نظری دارد مجلس شورای ملی باید رسیدگی کنند دارائی او را و پولهای او را که از مردم گرفته است حالا البته بآن ترتیب سابق نیست امسال بطور آزاد یعنی بطور مملتی است هر کس که میخواهد عضو بشود خودش بمیل و رضا و رغبت عضو میشود و هر کس هم میخواهد وجه بپردازد با میل و رضای خودش است مثل سابق نیست که اشخاص بر خلاف میل و رضا پول بدهند و باشگاه آنها را بزور به عضویت نگاهدارد ولی امسال بحسن نیت قبول میکنند با رضایت خاطر قبول میکنند يك وجوهی هم گرفته اند و يك تشکیلاتی هم دارد البته اگر مفید باشد برای مملکت که باید ادامه پیدا کند والا باید سرمایه و عوایدش صرف يك مؤسسه خیریه بشود نه اینکه هوانیماش را بدهد که بمصرف وزارت پست و تلگراف برسد .

پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم طرح این لایحه به جلسه بعد موکول گردد .

دشتی - اجازه میفرمائید؟ الان يك و نیم بعد از ظهر است و من تصور نمیکنم که این لایحه به این شکل باشد

یعنی این لایحه خیلی بحث دارد و فرمایشاتی را که آقای بیات فرمودند بنده مخالف هستم و تمام این مطالب باید درش بحث شود (صحیح است) برای اینکه يك باشگاهی درست شده و يك پولی هم بزور از مردم گرفته اند و حالا هم ماهیچ نگفتیم و این باشگاه همانطور بحال خودش باقی مانده و معتقد هستم که این باشگاه با تمام وسایلیش بدون هیچ قیدی اصلا منتقل شود بوزارت پست و تلگراف (صحیح است) يك پولی مردم ایران داده اند برای مملکت بالاخره وزارت پست و تلگراف هم مال مملکت مقصود این لایحه از اینکه وزارت پست و تلگراف محتاج است همه موافقم ولی باین فرمول ما موافق نیستیم هم این پولها مال مردم است این را بدهند به وزارت پست و تلگراف حالا روی این زمینه ما خیلی حرف داریم و بنده تصور میکنم نمی توانیم باین زودی در ظرف پنج دقیقه یا ده دقیقه رأی بدهیم و تمام کنیم اگر آقایان موافقت بفرمایند این را در اول جلسه آتی مطرح کنیم و تکلیف باشگاه را هم معلوم کنیم .

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه - ختم جلسه . (در این موقع بعضی از آقایان نمایندگان خارج

۷ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

رئیس - آقا صبر کنید این چیه کاری است تأمل کنید به بینید جلسه کی است . اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی به روز سه شنبه هیجدهم سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه موجوده (مجلس یک ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

تصمیم قانونی

دائر با انتخاب مستشاران دیوان محاسبات

آقایان زیر طبق ماده سوم و ماده هشتم الحاقیه قانون دیوان محاسبات برای مدت سه سال به عضویت شعب پنج گانه دیوان محاسبات در جلسه ۱۳ اسفند ماه ۱۳۲۱ انتخاب شده اند

۱ - آقای حسنعلی هدایت	۱۶ - آقای شمس الدین سبکبار
۲ - شمس الدین جلالی	۱۷ - سعید سمیعی
۳ - محسن قریب	۱۸ - حسن فرزاد
۴ - فضل الله فخریم	۱۹ - تقی نبینش
۵ - ابوالفضل ندائی علوی	۲۰ - علی حقنویس
۶ - حسن هنر	۲۱ - محمد برزین
۷ - محمود پرورش	۲۲ - محمد علی وثیق
۸ - منوچهر منوچهریان	۲۳ - حسن مشیری
۹ - مصطفی کاظمی	۲۴ - محمد علی وارسته
۱۰ - عبدالله خرسند	۲۵ - نصر الله صبا
۱۱ - محمد حسن دولتشاهی	۲۶ - ابوالحسن مستوفی
۱۲ - حسین الهی	۲۷ - فرخ صبا
۱۳ - عبدالعظیم فروغان	۲۸ - صهبا
۱۴ - حسین افضل	۲۹ - علی صالحی
۱۵ - ابوالقاسم همایون فر	۳۰ - رخشالی

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

راجع به حفاظت پشته‌ها فلزی اسکناس

ماده اول - ماده دهم قانون ۲۲ اسفند ۱۳۱۰ باین طریق اصلاح میشود :

ماده ۱۰ - بمنظور حفاظت پشته‌ها اسکناس تا اعاده اوضاع عادی اقتصادی پرداخت ... سیم مسكوك و غیر مسكوك و جواهرات در مقابل اسکناسهای منتشره منجموع است .

ماده دوم - هر گونه نقل و انتقال و تبدیل و تعویض و فروش زر و سیم مسكوك و غیر مسكوك و جواهرات پشته‌ها اسکناس موجوده در کشور ایران ممنوع است .

تبصره - تبدیل مسكوك زر موجودی پشته‌ها اسکناس باستثنای مسكوكانی که جنبه تاریخی دارد در صورت تحویل شمش زرناب هم وزن آن در تهران که مقدار آن از جهت وزن معادل با ۰۰۸/۷۳۰۹۹۴ گرم (هفتصد و سی هزار و نصد و نود و چهار گرم و هشت میلی گرم) بعبار هزار میباشد اجازه داده میشود .

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه سیزدهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و بیست و يك بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری